

Infoleht
Nr. 3 / 2013

Hea infolehe lugeja!

Ilusat alanud sügist! Edastame teile selle aasta kolmanda infolehe, kust saate lugeda kokkuvõtteid toimunud koosolekutest ja üritustest. Ning mis peamine – ootame teid kõiki kaasa rääkima Piiriveere Liider'i järgmise perioodi strateegia ettevalmistamisel. Just praegu on õige aeg ja võimalus oma sõna sekka öelda, et uuel perioodil oleks olemas rahastusvõimalus teie organisatsiooni, ettevõtte, kogukonna vajadustele kõige paremini vastava projekti toetamiseks Leader projekti abil.

Loodan teiega kohtuda esmaspäeval, 25. novembril 2013 Värskas Kultuurikeskuses toimival PIIRIVEERE SUUREL STRATEEGIASEMINARIL !

*Kaidi-Mari Liping
Juhatuse esimees*

VOLINIKE KOOSOLEKUD. MIDA RÄÄGITI, MIDA OTSUSTATI?

18. juunil toimus selle aasta viies volinike koosolek Missos. Arutlusel olid viimases voorus pingereas joone alla jäänud projektide rahastamise põhimõtted, kui vabanevad vahendid täiendavate projektide rahastamiseks. Otsustati, et projektitoetuse taotluste kinnitamisel võetakse aluseks meetmete ülene pingerida ning projektitoetuse taotlused kinnitatakse jooksvalt, vastavalt vabanevatele summadele, võttes aluseks PRIAIt perioodiliselt saabuvad väljavõtted.

4.-10. juulil toimus kuues volinike koosolek elektroonilise hääletamise teel, vabanenud jääkide arvelt tehti projektitaotluste kinnitamise otsus viiele projektile.

12. septembril toimus selle aasta seitsmes volinike koosolek Meremäel. Esmalt anti ülevaade suve jooksul toimunud ja läbi viidud tegevustest. Kinnitati 2013. aasta rakenduskava muudatus ning arutati 2014. aasta eelarvet. Vabanenud jääkide arvelt tehti projektitaotluste kinnitamise otsus kahele projektile.

PIIRIVEERE LIIDER ROMANTILISEL RANNATEEL

17.-18. mail külastasid Piiriveere Liideri liikmed õppereisi raames **Pärnu Lahe Partnerluskogu** tegevuspiirkonda ning sealsele Leader tegevusgrupile tuntuks toonud Romantilist Rannateed. Esimesel päeval tutvuti erinevate Leader meetmest rahastust saanud ettevõtlusprojektidega. Külastati OÜ Laszlo Vetravi loomakliinikut ning uuriti OÜ Häädemeeste Arst soetatud tervislikku eluviisi toetavat monitooringuseadet. Keha kinnitati Kollamaa Puhkemajas, mille õues tekitas suurt elevust kohalik „kollane raam“ – seal saigi tehtud grupifoto.

Järgnes Kosmonautika Puhkekeskuse projektide tutvustus, samas ka ööbiti. Teisel päeval külastati esmalt Tahkuranna külamaja ning seejärel võttis grupi vastu PLPK tegevjuht Mercedes

Merimaa, kes oli samal ajal rakkes ka Võilillefestivali korraldamisega. Edasi viis tee RäimeWestile ning seejärel Varbla valda, tutvumaks Ökomuld OÜ „vihmaussiprojektidega“ biohuumuse ja mullasegude tootmiseks.

Suur tänu meeleoluka ja meeldejääva õppereisi eest Pärnu Lahe Partnerluskogule!

KARMIL JA KALJUSEL AHVENAMAAL

22-25. mail korraldas SA Röpina Inkubatsioonikeskus Leader projekti „Seminaride sari - õppereis naabrite ettevõtlusest“ raames õppereisi Ahvenamaale. Õppereisil osalesid Mikitamäe ja Röpina valla ettevõtjad ja Piiriveere Liider'i esindajad. Reis oli sisukas – külastati kohalikke turismiarendajaid ja tootmisettevõtteid. Programmi kuulusid ka Ahvenamaa olulisemad vaatamisväärsused – purjelaev „Pommern“, mida peetakse Ahvenamaa üheks sümboliks ja Bomarsundi kindluse varemed. Külastati ka Ahvenamaa pealinna Mariehamni.

RAHVUSVAHELINE LEADER KONVERENTS – LINC 2013 SOOMES, IISALMIS

11.-13. juunini toimus Soomes Iisalmi piirkonnas ja Põhja Savos üleeuroopaline **Leader tegevusgruppide konverents**. LINC konverents oli üles ehitatud kolmele laiemale tegevusele, kus Leader tegevusgruppid said pakkuda kohalikku toitu ja jagada infomaterjale, osaleda seminaridel ja töögruppide aruteludes ning võistelda spordialadel. Soomlased olid läbivaks teemaks valinud sauna, tervise ja heaolu. Seminaride töögruppide teemad ja praktilised väljasõidud olid samuti seotud tervisliku elustiili, toidu tootmise, turismi arenduste ja heaoluettevõtlusega maapiirkonnas. Iisalmi linnas ja ümbruskonnas toimunud konverentsil olid esindatud 13 Euroopa riigi Leader organisatsioonid kokku ligi 250 osalejaga. Eestist osales 9 tegevusgruppi ja Maamajanduse Infokeskus. *Piiriveere Liiderit esindas konverentsil volinike koosoleku esimees Teet Helm.*

KOOSTÖÖPROJEKTI „ELU KAHE MAAILMA PIIRIL“ AVAMISSÜNDMUS JA RINGREIS PIIRIVEERE LIIDER PIIRKONDA

20. juunil toimus Tartus Raekoja platsil nn kollaste akende projekti avamisüritus. Tegemist on kuue maakonna koostööprojektiga, mille on algatanud Lõuna-Eesti Leader tegevusgruppid. Partneritena on kaasatud Lõuna-Eesti Turism ja maakondlikud turismiarendajad, EAS, ajakiri National Geographic Eesti, Tartu, Valga ja Mustvee linn ning tegevusgrupp Hollandist Ida-Groningenist. Projekti eesmärk on piirkonnale tuntuse ja külastajate toomine ning kohaliku

identiteedi tugevdamine. Kollaste akendega on Lõuna-Eestis 21 paika, mis kõige paremini annavad edasi meie lugu ja väärtusi: hästihoitud loodus, mitmekülgne kultuuripärand ja rahvuslikud traditsioonid, kohalik toit, ehedad ja naturaalsed tooted, säästev ja jätkusuutlik elustiil ning tervis ja aktiivne puhkus.

Kollased aknad asuvad:

Tartumaal: Tartu linn, Alatskivi loss ja Sibulatee piirkond, Saadjärv, Tõravere observatoorium, Järvelja ürgmets

Valgamaal: Valga linn, Barclay de Tolly mausoleum, Sangaste loss, Otepää kirik ja linnamägi, Lüllemäe

Võrumaal: Vastseliina piiskopilinnus, Rõuge ürgorg, Urvaste kirik ja Uhtjärv, **Obinitsa küla**

Põlvamaal: **Räpina ajalooline süda, Podmotsa küla**, Sühavavva, Eesti Maanteemuuseum, Valgesoo raba

Viljandimaal: Võrtsjärve piirkond

Jõgevamaal: Peipsi järve rand Mustvees

21. juunil külastati projekti „Elu kahe maailma piiril“ õppereisil Piiriveere Liideri piirkonda. Õppereisil osalesid nii projektimeeskonna liikmed partneriteks olevatest Leader tegevusgruppidest kui teised huvilised. Esimene peatuskoht oli Räpina loomemaja, kus külalisi soojade sõnadega tervitasid Piiriveere Liideri juhatuse esimees Kaidi-Mari Liping ning volinike koosoleku esimees Teet Helm. Loomulikult külastati ka Räpinasse paigaldatud National Geographicu säravkollast akent. Edasi viis tee Podmotsasse Värskas vallas, kus vallavanem Raul Kudre tutvustas Podmotsasse kollase akna paigaldamise tausta. Keha kinnitati Seto Tsäimajas, nautida sai ka leelokoori esinemist. *Piiriveere Liider tänab Ülle Pärnoja MTÜst Setomaa Turism õppereisi korraldamise eest!*

PIIRIVEERE LIIDER RÄNNAK 2

Piiriveere Liider RÄNNAK 2 toimus **2. juulil** 2013 a marsruudil: Leevaku – Toolamaa – Meelva – OÜ Saulerman – Linte – Räpina polder – Räpina sadam – Räpina linn – Kahkva – Niitsiku – Orava – Päikseranna puhkemaja. Külastati objekte, mis on saanud Leader rahastuse, ning tegevuspiirkonna huvipakkuvaid kohti. Arutleti uue programmiperioodi suundade ja prioriteetide üle ning pandi paika, et Piiriveere Liider RÄNNAK 3 toimub 1. juulil 2014 Mikitamäe ja Värskas kandis. *Piiriveere Liider tänab Viivika Kooserit rännaku korraldamise eest!*

LEADER INNOVATSIOONILAAGRIS GENEREERITI IDEID

Eesti Leader-meetme 2014-2020 üheks eesmärgiks on uuenduslike lahenduste leidmine ja kasutuselevõtmise soodustamine. **22.-23.augustil** 2013. a maaeluvõrgustiku büroo korraldatud innovatsioonilaagri eesmärgiks oli olla tegevusgruppidele abiks strateegia koostamisel nii ideede genereerimisel kui ka uuenduslikkust soodustavate toetusmeetmete koostamisel. Seitsmes töögrupis arutleti heade ideede üle maaelu arendamiseks. Teemarühmadeks olid: trendikad teenused noortele peredele, uus- või taaskasutus, vesi kui kohalik ressurss, tootearendus ja

turundus, mobiilsed töökohad, noorte sidemete taastamine kodukohaga, kogukonnapõllundus. *Piiriveere Liiderit esindasid innovatsioonilaagris volinikud Kairi Kasearu ja Ragner Lõbu.*

PEIPSIMAA KOOSTÖÖPROJEKTIGA SOOMES NAISTEJOOKSUL

23.-26. augustil toimus koostööprojekti „Tervisespordi edendamine Peipsimaal ja kogemuste vahetamine Lõuna-Karjala regioonis“ raames õppereis Soome. Üheks tegevuseks oli Imatra naistejooksul osalemine. Praeguseks on nimetatud Piiriveere Liideri koostööprojekt lõppenud ning aruanne PRIAsse esitatud. *Piiriveere Liiderit esindades andis naistejooksul endast parima volinik Kai Kalberg-Kukk.*

ÕPPEREIS HIIDLASTE KOOSTÖÖKOGU PIIRKONDA

19.-21. septembril külastas 20-liikmeline Piiriveere grupp õppereisi raames Hiiumaad. Esimesel päeval tutvuti Vaemla tootearenduskeskuse ning MTÜ Hiiu Veis ja Lammas tegevustega, maitsti Triinu Schneideri õunamahla ning imetleti Orjaku sadamat ning seal tehtavat koostööd. Õhtul said kõik osalejad oma toiduvalmistamis- ja meeskonnatöö-oskused proovile panna Partsi veskis. Teisel päeval tutvustas Reet Kokovkin Hiidlaste Koostöökogu projekte, Kõrgessaare vallavanem rääkis valdade ühinemisest, nähtud sai anagama keraamika ahi ja palju muud – külamajad, lastehoid, talumuuseum. 21. septembril osalesime Kärkla sadamas sügislaadal.

Aitäh Rieka Hömale töötubade korraldamise eest, samuti Silver Hüdsile ja Malle Avarmaale laada oma toodanguga rikastamise eest!

Suur tänu meeleoluka ja meeldejääva õppereisi eest Hiidlaste Koostöökogule!

SUUR STRATEEGIASEMINAR VÄRSKA KULTUURIKESKUSES 25. NOVEMBRIL

Tule ja ütle oma sõna sekka Piiriveere Liideri järgmise perioodi strateegia ettevalmistamisel!

Ise kohal olles saad parima võimaluse rääkida kaasa selles, milliseid tegevusi järgmistel aastatel (eelarveperiood 2014-2020) Leader programm Piiriveere piirkonnas toetama hakkab.

Seminari ajakava

10.15 Kogunemine, kohvilaud.

10.30 Kaidi-Mari Liping, avasõnad. Lühiettekanne PVL strateegia elluviimisest Mihkel Laan, Cumulus Consulting OÜ „Piiriveere Liideri strateegia hindamise tulemused“ Kairi Kasearu, Tartu Ülikool „Mida näitab piirkonna tervise kohta statistika“

11.30 Arutlus laudkondades teemadel:

- Millised on Piiriveere piirkonna trumbid?
- Millistele väljakutsetele peaksime keskenduma?
- Millised ressursid tuleks meil enam kasutusele võtta?
- Mida peame suutma ära hoida?

Arutlust juhivad Ivika Nõgel.

13.00 Lõuna (kooli sööklas)

14.00 Kokkuvõtte arutelu järeldustest.

14.15 Järelduste põhjal liigume eesmärkide sõnastamise suunas.

Grupiarutelu küsimused:

- Mis suunas me tahame muutuda?
- Millistele väljakutsetele peaksime keskenduma?
- Millised oleks väärt eesmärgid Piiriveere piirkonna jaoks?

Arutlust juhivad Ivika Nõgel.

15.30 Esialgsetest eesmärgi sõnastuste esitlemine.
15.45 Päeva kokkuvõte.
16.00 Päeva lõpp

Osalemiseks palun registreeri: piiriveere@piiriveere.ee Lisainfo: Kaidi-Mari Liping 55655172

NB! Seminaril osalejatele 25. nov Värska Veekeskuse pilet soodushinnaga: 9 EUR asemel 6 EUR!

Piiriveere Liider tänab oma liiget Värska Sanatoorium AS www.spavarska.ee lahke toetuse eest!

MUUDATUSED PIIRIVEERE LIIDER BÜROOS

Täname Rita Rauda oma panuse eest Piiriveere büroos projektiassistendina. Alates oktoobrist 2013 jätkab Piiriveere Liider büroo senise 3 asemel 2 töötajaga: juhatuse esimees/tegevjuht Kaidi-Mari Liping ning projektijuht Signe Zupsmann.

PROJEKTITAOTLEJA KOGEMUSED

Kõik Piiriveere Liideri liikmed ja piirkonnas tegutsevad taotlejad on oodatud meie infolehes tutvustama oma edukaid ja elluviidud projekte. Kui sooviksid oma projekti järgmises infolehes tutvustada, saada oma lugu koos illustreerivate fotodega aadressile piiriveere@piiriveere.ee 30. novembriks.

Järgmine infoleht ilmub detsembris 2013

